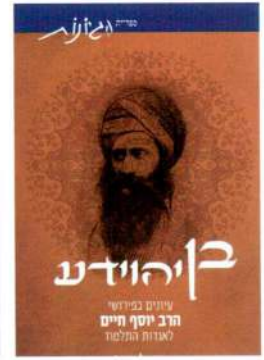

18.34x25.59	1/2	עמוד 72	סגולה	09/12/2019	71139815-5
בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינונו - 80790					

ראו אור | חדש על המדף

מדינתם לאחר מלחמת העולם, מתמיכתן של מדינות ערב בעלות הנפט במרד הערבי ומעמדתה של ארצות הברית. בסופו של דבר מכריע המחבר כי מאבק ההעפלה היה הגורם המרכזי לעזיבת הבריטים.

חיוב השכל ושליחתו בהגותו של ר' שניאור זלמן מלאדי

יוסף שטמלר

אוניברסיטת בר-אילן, תשע"ט, 373 עמ'

חסידות חב"ד נחשבת לרציונלית מבין הזרמים החסידיים, עד כדי כך שרבים ראו בחסידי חב"ד מעין פילוסופים של החסידות. מאפיין זה, שעליו עמדו גם חוקרים וגם חסידים, משתמע כבר משמה של החסידות המורכב מראשי התיבות חכמה, בינה, דעת. שטמלר מבקש לבחון באופן ביקורתי את הגותו של מייסד חב"ד, וטוען כי עמדתו מונעת דווקא מניסיון לבקר את הפילוסופיה השכלתנית בכליה שלה. אלא שמכאן מתקבלת עמדה דיאלקטית המחייבת הכנסת כלים שכלתניים ללימוד התורה ונוצרת עמדה מורכבת.

בשלהי המנדט הבריטי כיצד התגבשה החלטת ממשלת ארץ-ישראל לסיים את שלטונה על

אברהם בן מאיר

צמרת, תשע"ט, 231 עמ'

השאלה ההיסטורית מי גירש את הבריטים מארץ ישראל נתונה במחלוקת פוליטית בין ממשיכי התנועות האידאולוגיות שנטלו חלק במאבק הלאומי במנדט הבריטי. אנשי הימין, הרואים עצמם כממשיכי אצ"ל ולח"י, טוענים כי המאבק המלחמתי הישיר בניצגיו המנדט הוא שגרם להם לעזוב את הארץ; ואילו אנשי השמאל, המייחסים עצמם להגנה ולפלמ"ח, טוענים כי דווקא המאבק על ההעפלה הוא שהכניע את האימפריה. האמת היא שכדי לענות על השאלה למה עזבו הבריטים ראוי לשאול את פיהם. המחבר, חקלאי ואיש ציבור יליד 1932 מתל עדשים שפנה בשנים האחרונות למחקר אקדמי, מנסה לשחזר את העמדה הבריטית מתוך מקורות בריטיים. באופן לא מפתיע מתברר כי חילוקי הדעות בין יהודי פלשתינה עניינו את הבריטים פחות ממשבר הקולוניאליזם בכללותו, משיקום

בן יהודע עיונים בפירושי הרב יוסף חיים לאגדות התלמוד

מיכאל גרוס

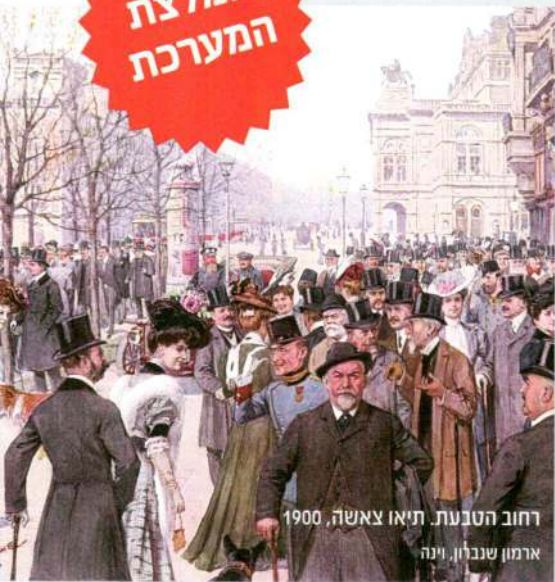
תבונות, תשע"ט, 342 עמ'

לאור מרכזיותו של הרב יוסף חיים מבגדד, הבן איש חי, בולט המחסור בספרות מחקרית העוסקת בדמותו ובתורתו, ולאחרונה התרבו הנענים לאתגר זה. הספר מתרכז בפירושי האגדות של רבי יוסף חיים. הוא מביא את פירושו לכעשרים אגדות, ומבאר נושאי רוחב בתפיסה העולה מהם. הרב יוסף חיים היה אמון על קבלת האר"י וביקש לראות באגדות שיקוף של עולמות עליונים, אך לא ניסה להעמיד לאגדות פירוש מקיף וסופי וראה בהן טקסט פתוח לפרשנות. גרוס טוען כי מבין ארבעת חלקיו של הפרד"ס מדגיש הרב יוסף חיים את הרמז המחבר בין הפשט הגלוי לבין הרבדים הנסתרים של הטקסט. הוא מדמה את הבן איש חי לאדם המתהלך בעולם הגלוי ומדמיין את הסוד שמאחוריו. הספר מסתיים בפרק ביוגרפי קצר על דמותו של הרב יוסף חיים שעדיין מחכה למחקר מקיף יותר.

19.22x24.93	2/2	עמוד 73	סגולה	09/12/2019	71139816-6
בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינו - 80790					

המלצת המערכת

מהמאמרים חושף היבט אחר של וינה המעטירה, והם ניצבים זה ליד זה כמו חייהם הפרטיים של בני העיר המתרחשים בחללי הדירות הסמוכות זו לזו, בסלוני האירוח, בבתי הקפה ובתאטראות. הספר עב הכרס, המשובץ בציורים ובציטוטים של וינה, אינו מסתפק בדיון מלומד ביצירתם של יושבי בתי הקפה ברינגשטראסה – הוגים וחוקרים, אדריכלים ומלחינים – אלא יוצא גם אל הרחוב, נכנס אל המטבח בבתי הקפה וטועם אפפלי-שטרודל. הוא מעיין בספר הכתובות של שנת 1900, אך אינו מסתפק בבני החברה הגבוהה שכתובותיהם מופיעות בספר אלא הולך לחפש גם את בני המעמדות הנמוכים ואת הנשים שניסו להתגבר על המעמד שהועד להן.

הלאומית גם לווינה, ואז חוו היהודים דחייה ובתגובה צעדו לכיוון לאומיות יהודית. תנועה זו מודגמת באותו מאמר כפי שהיא משתקפת בזירה העירונית. הכותבים משווים בין שני אירועים פומביים – לווייתו של המשורר והעיתונאי לודוויג אוגוסט (אברהם אלעזר) פרנקל ולווייתו של תאודור (בנימין זאב) הרצל – ולומדים מהם על עליית הלאומיות היהודית בקרב יהודי וינה. המתח סביב הלאומיות היה משמעותי גם בקרב דוברי הגרמנית באוסטריה, כפי שעולה ממאמרו של מלאכי הכהן. הוא מסביר כי בני תרבות הרוב חשו מאוימים בעקבות הקוסמופוליטיות שהפכה אותם, בני קבוצת הרוב, לשווי זכויות לצ'כים, לפולנים ולאחרים, ובסופו של דבר תחושה זו הובילה את הרוב הגרמני לזרעותו של היטלר.

עיקר הספר אינו עוסק בשאלת הלאומיות אלא דווקא בעיר וינה כמוקד התרחשות. ב-1857 ציווה הקיסר פרנץ יוזף להרוס את החומות ואת החפיר שהגנו על העיר מפני האיום העות'מאני וליצור במקומם שדרה רחבה. לשדרה – שזכתה לשם רינגשטראסה, רחוב הטבעות – היה תפקיד חשוב בהצלחתה של וינה להתאים את עצמה לתקופה המודרנית. ברחוב הטבעות הוקמו מוסדות תרבות, בתי קפה ובתי עשירים שהיוו מוקד לחיי היצירה המתחדשים. אוסף מאמרים הוא דרך טובה לתאר תקופה של פריחה עירונית. כל אחד

וינה 1900 פריחה על סף של תהום

שרון גורדון ורינה פלד (עורכות) כדמל, תשע"ט, 560 עמ'

נקודת המבט של ההיסטוריון המסתכל אל נקודה בעבר ויודע את המשכה מאפשרת לו עמדה אירונית של מחזאי החולק עם הקהל מידע שהדמויות אינן מודעות אליו. העורכות מציגות לפנינו את וינה בשיא פריחתה. בראשית המאה העשרים היא הייתה העיר הרביעית בגודלה באירופה, וכבירתה של האימפריה רב לאומית היא אפשרה חיים קוסמופוליטיים ויצירתיים במיוחד בשנים שבהן צמחו בה המוזיקה של גוסטב מאהלר, הפסיכואנליזה של זיגמונד פרויד והציונות של בנימין זאב הרצל. מנקודת המבט ב-1900 אי אפשר היה לדעת כי האימפריה האוסטרית-הונגרית תתפרק במלחמת עולם הראשונה, וכי שנים לא רבות אחר כך אוסטריה תסופח לגרמניה הנאצית. עם איחודן של אוסטריה והונגריה ב-1857 אפשרה החוקה חופש תנועה ומגורים לכל תושבי האימפריה, בני לאומים שונים, והפכה את וינה ליעד הגירה מועדף. מטבע הדברים נמשכו יהודים רבים אל המוקד העירוני הגדול, וכפי שטוענים לואיזה ודיטר הכט במאמרם הם הצליחו להשתלב בסביבה שעודדה יחידים להתקדם בחברה באמצעות השכלה יותר ממהגרים אחרים. בשלב מסוים הגיעה התנועה

ומערכת ReWalk המאפשרת לנכים ללכת. המחבר רואה בחדשנות הישראלית מרכיב הטבוע בדנ"א של העם היהודי, וביטוי לצו הנצחי של אור לגויים. בנספח שבסוף הספר מובאת רשימה של חמישים התגליות וההמצאות הגדולות שהביאה ישראל לעולם. זהו ספר על חזון והשראה ועל הבטחה לעתיד זוהר.

ישראלים כדי לעמוד על שורש החדשנות הישראלית. הספר היה רב מכר בגרסתו האנגלית, תורגם מאז ל-34 שפות ולאחרונה ראה אור בעברית. אבי יורש לא מתמקד רק בהמצאה עצמה, אלא גם בדמותו של הממציא וברקע שגרם לו לפתח את המצאתו. בין ההמצאות המופיעות בספר: התחבושת האישית הלוחצת שהמציא חובש קרבי בצה"ל

תוצרת ISRAEL

איך המצאות ישראליות משנות את העולם אבי יורש ננת זמורה, 2019, 196 עמ'

הספר נכתב בעקבות 18 מפגשים שערך המחבר, יום רבוגני ומומחה למזרח התיכון, עם יומים וממציאים